

Saxat från "Slutseminarium Kraft i liv och vatten, Energiforsk", Älvkarleby, 22 september 2017

Arbetet kring vattenkraft och miljöfrågor är inne i en mycket viktig fas som även kan få praktisk betydelse för våra vatten i Nedre Dalälvsområdet. Det gäller att hänga med i den process som nu pågår med vattenkraftsproducenterna, politiken och miljöorganisationer.

"Kraft och liv i vatten" är en samverkan kring forskning och utveckling mellan vattenkraftföretag och myndigheter. Slutseminarium genomfördes i Älvkarleby och projektet Fiskevård i Nedre Dalälven gjorde ett nedslag under avslutningen som vi kort vill dela med oss av:

1. **Kungsrännan**, syfte och mål med den stora testanläggningen.
2. **Vattenkraftens miljöfond**, vad handlar förslaget om.

Planera gärna för att vara med på projektets nästa fältdag i slutet av oktober med studiebesök för att lära med om småskaliga åtgärder för fiskevård vid Hedströmmens demonstrationssträcka i Skinnskatteberg. Inbjudan kommer inom kort!

Vänliga hälsningar

Henrik Thomke

Projektledare Fiskevård i Nedre Dalälven

1) Kungsrännan, invigning i oktober 2017, fullskalig testbänk. Saknar motstycke i Europa, finns några liknande i västra Nordamerika.

Tänk dig två 30 m långa, 2,5 m breda och 3 m djupa akvarielådor bredvid varandra med pumpstation i ena änden och återflödesstation som kan mata tillbaka vattnet mellan akvarierna eller i returkanaler under golvet.

De fyra akvarieväggarna byggs med plexiglasmoduler monterade på betongklackarna ovan och med gångmöjlighet i mitten.

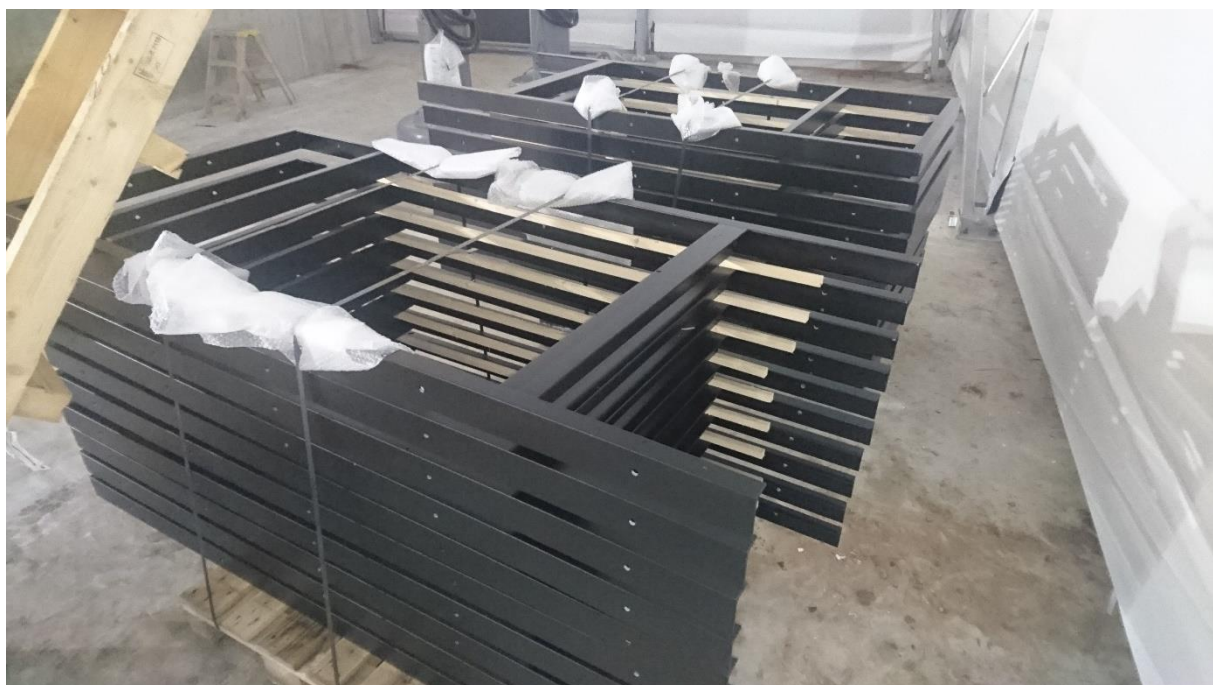

Lämplig för test och utprovning av exempelvis olika konstruktioner av avledningsgaller för vandrande fisk förbi kraftstation.

Men också av test av effekter och påverkan från tillflöden. Olika påverkan av fisktrappor och konstruktioner samt strömningsförluster och flöden.

Byggt vid Vattenfalls Research&Development i Älvkarleby, öppen för försök och testar på öppna marknaden.

På bilden syns ett avledningsgaller som kan monteras i akvariekanalen och där man kan mäta påverkan och praktisk nytta vid olika lutningar, gallerutformningar och för olika fiskarter.

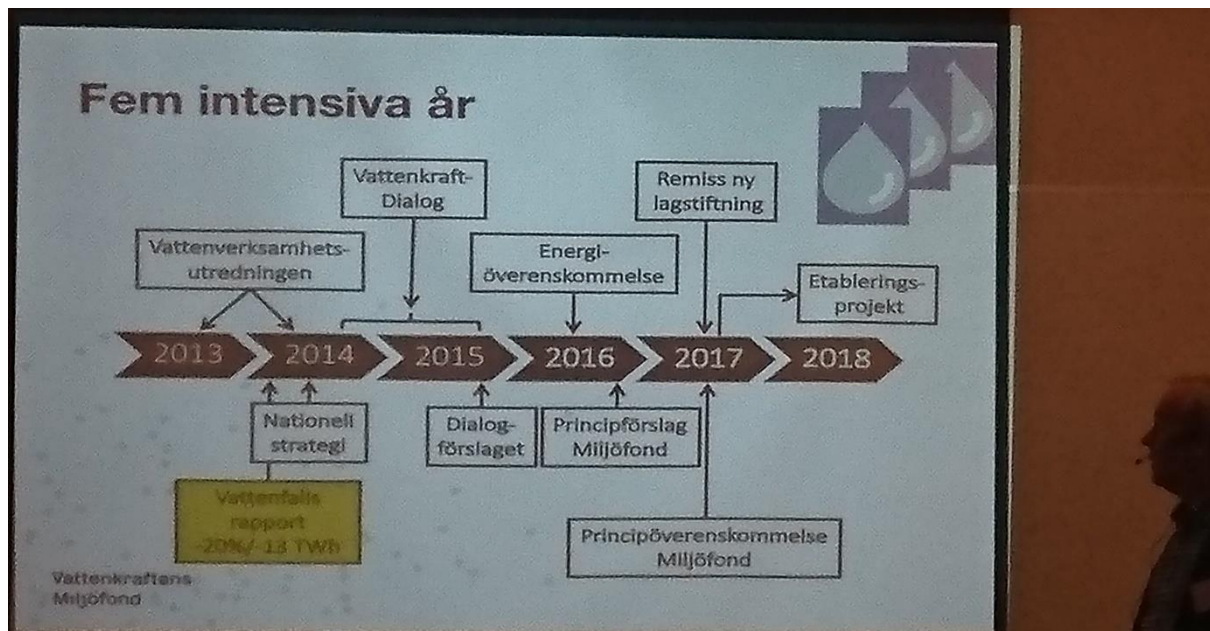

Akvarieväggarna består av plexiglas som ställs i dessa profiler som monteras på betongklackarna. Det är också möjligt att öppna flöden mellan akvariekorridorerna.

Testanläggningens maximala vattenvolym är ca 600 m³ och pumparna, de två montagefundamenten (i grått) syns i borte hörnet, kan ge en strömningshastighet av 2 m/sekund och simulera en höjdskillnad motsvarande sju meter. Första arterna att testa anläggningen blir lax och ål.

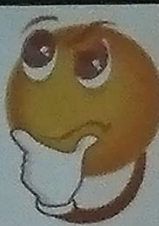
2) Vattenkraftens miljöfond, är ett initiativ av nio företag, som tillsammans står för mer än 95% av totala vattenkraftproduktionen i landet. Sprunget ur vattenverksamhetsutredningen är det en frivillig branschgemensam miljöfond.

Branschen själva ser positivt på att sjösätta fonden och har som mål att den ska vara igång mars 2018. Fondens medel är 20 Miljarder SEK och ska användas för miljöförbättrande åtgärder samt effektförluster. Den i nuläget ej ämnad för "uppföljningsåtgärder". Ej heller för kulturmiljöåtgärder.

Bilderna är från den redogörelse för förslaget som Claes Hedenström, Vattenfall gav. (Ha overseende med bildkvaliteten det är informationen som är poängen.)

Vattenkraftens Miljöfond – varför då?

- **Energiöverenskommelsen** –
vattenkraftbranschen fullt ut finansiera
kostnaderna för åtgärder för att uppnå
vattendirektivets krav
Förslag från dialogen utgångspunkt
- Vi tror på god **kostnadseffektivitet** och bistå
med **hög kompetens**
- En **snabb lösning**

Vattenkraftens
Miljöfond

Vattenkraftens Miljöfond 1(3)

En frivillig branschgemensam fond

Ersättning lämnas för **faktiska kostnader**
för åtgärder enligt avvägningsplanen och
som beslutats genom dom

- Kostnader för åtgärder,
domstolsprocess, utredningar ev
utrivning, skadereglering kopplat till
miljöåtgärder (15 % självrisk)
- kostnader för produktionsbortfall
(utöver 5 % av normalårsproduktion)
- Retroaktivt från 1/1 2016

Vattenkraftens
Miljöfond

Vattenkraftens miljöfond 2(3)

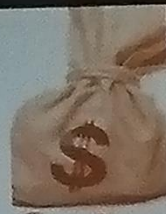
Tilldelning av fondmedel

- **Alla verksamhetsutövare** berättigade till finansiering
 - kommer finnas på förhand fastställda objektiva kriterier
 - överklagandeorgan och verksamhetsråd

Ram för verksamheten

- gemensamt aktiebolag
- 9 delägare (>95 % av total produktion)
- max 10 miljarder / 20 år

Vattenkraftens
Miljöfond

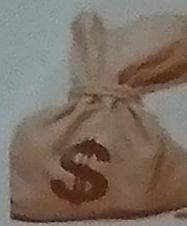
Vattenkraftens Miljöfond 3(3)

Grundläggande förutsättningar

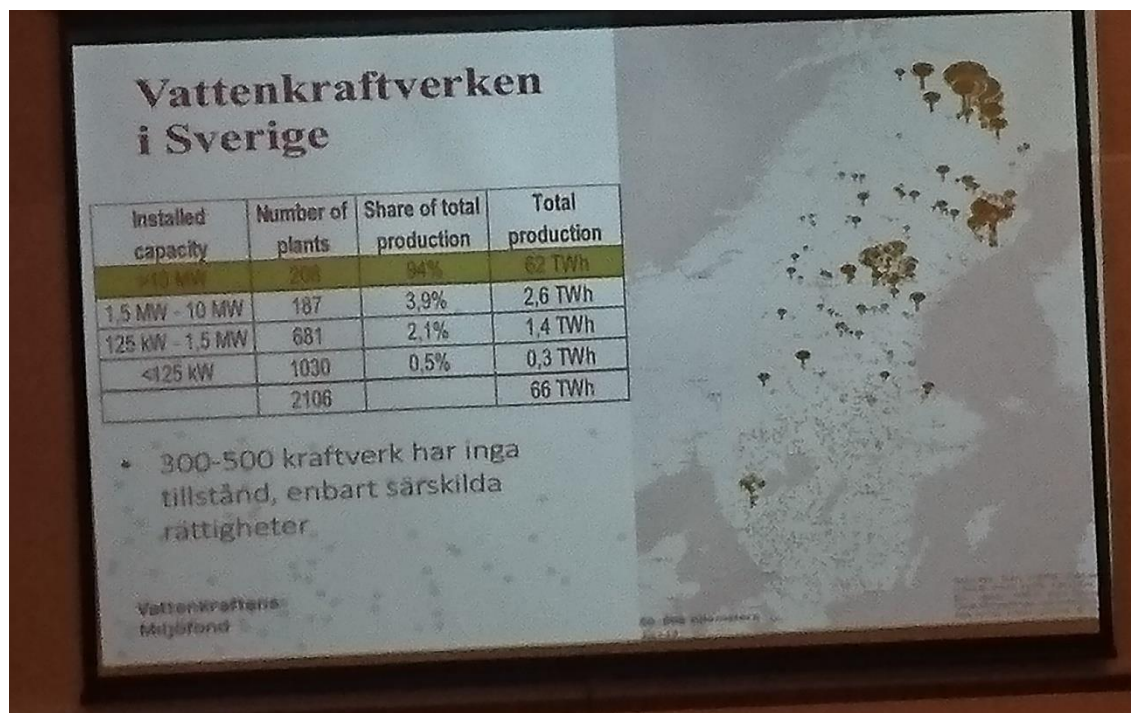
Ett antal grundläggande förutsättningar *måste* vara uppfyllda och förbli uppfyllda under fondens livstid

- nationell intresseavvägning i lagstiftningen – OK
- omprövning och inte ny prövning - OK
- ingen dubbelbeskattning - ?
- Inga nya pålagor med samma syfte - ?

Vattenkraftens
Miljöfond

Vattenkraftens Miljöfond är planerad att finansiera prioriterade miljöåtgärder för totalt 10 miljarder kronor under maximalt 20 år. Ansökningar om bidrag kommer kunna göras då den är slutgiltigt beslutad och etablerad från och med 2018, och retroaktivt från och med år 2016.

Även de 300-500 kraftverk som i dagsläget ej har tillstånd kan efter förslag om omprövning av sin verksamhet söka medel ur fonden.

Etableringsprojekt

Vattenkraftens Miljöfond AB

1. Bolags- och ägarfrågor
2. Organisation och lokalisering
3. Processer och rutiner
4. Kommunikation

Vattenkraftens Miljöfond

Förslaget är långt framarbetat och ett aktieägaravtal finns utarbetat inför uppstarten av bolaget som ska sköta driften av fonden, Vattenkraftens Miljöfond AB. Bakom miljöfonden står företagen Fortum, Jämtkraft, Mälarenergi, Skellefteå Kraft, Sollefteåforsens AB, Statkraft, Tekniska verken, Uniper och Vattenfall.

3. Processer och rutiner

- Syftar till att ta fram **allmänna villkor**
 - Översyn blir nödvändigt
- **Förhandsanmälan**
- **Dialog**
 - underlag, ev behov av utökade utredningar, gränsdragningsfrågor mm innan anmälan till domstol
 - Beräkningsmodell för produktionsförluster
 - Pilotprojekt?
 - erfarenheter genomförda projekt
- **Utbetalningsvillkor**
 - Utdömda åtgärder

Vattenkraftens
Miljöfond

Bolaget som ska sköta fonden är tänkt att skötas av 5-6 personer med miljökompetens. Arbetsmodellen innebär att ta fram allmänna villkor, ej att ta en rådgivande roll "även om gränsdragningen kan vara otydlig".

Vattenkraftens Miljöfond - status

▪ Principdokument	klart
▪ MoU	klart
▪ Etableringsprojekt	pågår
▪ Avdragsrätt	pågår
- Grundförutsättningar ser ut att kunna bli uppfyllda
- <http://vattenkraftensmiljofond.se>
 - @VKmiljofond

Vattenkraftens
Miljöfond

En fråga som initiativtagarna vill se en lösning på är den dubbla beskattning som fonden drabbas av men som politiken ser på möjlighet att åtgärda genom en avdragsrätt för insatser som fonden gör.

Läs gärna mer på: <http://vattenkraftensmiljofond.se/>